

Bereišit בְּרֵאשִׁית

Piatok 9. – sobota 10. októbra 2026 · 28.–29. tišri 5787 · Genesis 1:1–6:8

„Čo ešte svetu chýbalo? **Odpočinok**. Prišiel šabat, prišiel odpočinok a dielo bolo dokončené.“

Raši ku Genesis 2:2, podľa Bereišit raba 10:9

SVIEČKY · BRATISLAVA

17:56

SVIEČKY · KOŠICE

17:39

HAVDALA · BRATISLAVA

18:59

HAVDALA · KOŠICE

18:42

STALO SA RAZ · TALMUD, ŠABAT 33B

Starý muž s dvoma kyticami

Rabi Jehuda, rabi Jose a rabi Šimon bar Jochaj raz sedeli spolu a hovorili o Rimanoch. Rabi Jehuda ich chválil: postavili trhoviská, mosty a kúpele.

Rabi Šimon odpovedal ostro: všetko to postavili len pre seba. Ich rozhovor sa doniesol k Rimanom a tí rozhodli, že Šimon, ktorý ich hanil, má zomrieť.

Rabi Šimon sa so synom Elazarom ukryl v jaskyni. Rástol tam rohovník a vyvieral prameň. Aby si nezničili odev, sedeli celé dni po krk v piesku a štuďovali; obliekali sa len na modlitbu. Tak prežili dvanásť rokov. Potom prišiel prorok Elijahu a oznámil, že cisár zomrel a rozkaz bol zrušený.

Vyšli von a uvideli ľudí orat' a siat'. „Opúšťajú večný život a zaoberajú sa pomínutelným!“ zvolali a kamkoľvek sa pozreli, všetko vzbĺklo. Ozval sa hlas z neba: „Vyšli ste zničiť môj svet? Vráťte sa do jaskyne!“ Vrátili sa na ďalších dvanásť mesiacov.

Keď opäť vyšli, bol piatok pred západom slnka. Uvideli starého muža, ktorý bežal s dvoma kyticami myrty. „Načo sú tí?“ „Na počesť šabatu.“ „Nestačila by jedna?“ „Jedna je pre pamäť a druhá pre zachovávanie.“ To sú dve slová, ktorými Tóra na dvoch miestach prikazuje šabat. Rabi Šimon povedal synovi: „Pozri, aké drahé sú ľuďom prikázania.“ A ich myseľ sa upokojila.

Pokoj nenašli v ďalších rokoch učenia, ale pri obyčajnom človeku, ktorý sa chystal na šabat.

MYŠLIENKA TÝŽDŇA

Odpočinok nie je prestávka v práci. Je to to, čo prácu dokončí.

Naše týždne sa často nekončia. Vždy ostane ešte jeden e-mail, ešte jedna vec, ktorú by sme mali stihnúť. Rašiho vysvetlenie hovorí niečo prekvapivé: ani svet nebol hotový vo chvíli, keď bola hotová všetka práca. Hotový bol až vtedy, keď prišiel odpočinok. Šabat preto nie je odmena za to, že sme všetko stihli. Je to chvíľa, keď sa týždeň stáva celým.

OTÁZKY NA STÔL

1 Kedy máš pocit, že je týždeň naozaj za tebou?
Parša

2 S kým sa ti najlepšie učí niečo nové?
Pirkei Avot 4:14 · učiť sa spolu

3 Čo by nesmelo chýbať v tvojom vysnívanom dni?
Pre deti

PIATOK VEČER, KROK ZA KROKOM

1 Z 5

1 Sviečky

Šabat sa začína v piatok pred západom slnka zapálením sviečok. Tradične sa zapália aspoň dve a obyčajný piatkový večer sa mení na šabat.

Potom sa zvyčajne zakryjú oči dlaňami a povie sa požehnanie. Nechaj oči chvíľu zavreté a pomysli na svojich blízkych, na niečo dobré, čo im v ten večer prajeme. Keď oči odkryješ, pred tebou je šabatové svetlo.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו
במצותיו וצונו להדליק נר של שבת

Baruch ata Adonaj, Eloheinu melech haolam, aser kidšanu bemicvotav vecivanu lehadlik ner šel šabat.

Buď pochválený, Hospodin, Bože náš, Kráľ sveta, ktorý nás posvätil svojimi prikázaniami a prikázal nám zapáliť šabatové svetlo.

VEDELI STE?

Sviečky sa zvyčajne zapalujú 18 minút pred západom slnka. Raši k verši, ktorý čítame tento týždeň (Genesis 2:2), píše, že človek nevie presne určiť okamih, keď sa deň končí, a preto k svätému radšej pridá kúsok všedného dňa. S tým súvisí zvyk začať o chvíľu skôr.

Prečo dve? Pripomínajú dve slová prikázania o šabate, „pamätaj“ a „zachovávaj“, ktoré sa spomínajú aj v príbehu vľavo. Sviečky tradične zapaluje žena domu, inde ten, kto je doma, a mnohé rodiny pridávajú jednu za každé dieťa.

TENTO PIATOK SKÚS S NAMI

Zapáliť dve sviečky a povedať požehnanie z karty. Ak vám hebrejčina ešte nejde, stačí nahlas prečítať prepis. Všetci sme raz začínali a v rodine sa to učíme spolu.

Podelte sa s nami o svoj šabat a zapalovanie sviečok. Tešíme sa na vašu skúsenosť a tradíciu.

1 **2** **3** **4** **5**

Každý týždeň pribudne jeden krok: požehnanie detí, kидуš, umytie rúk, chala.

Celé vydanie, audio a články: nastyzden.sk/vydanie/82

Každý piatok 11 minút judaizmu e-mailom, zadarmo · Pramene: Genesis 2:1–3, Raši ku Gen 2:2, Šabat 33b, Pirkei Avot 4:14

Šabat šalom
שַׁבַּת שְׁלוֹמ